

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet

Ämne: Filosofi 1

Tema: Kritisk rationalism

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll: Undervisningen ska behandla kritisk rationalism, en vetenskaplig metod där alla teorier är öppna för kritik och prövning. Målet är att förstå hur vetenskapligt tänkande kan hjälpa oss att närma oss sanningar och hur teori och praktik interagerar.

Kunskapskrav

Eleven redogör för och diskuterar översiktligt centrala frågor relaterade till kritisk rationalism och kan beskriva och analysera hur denna metod skiljer sig från dogmatisk rationalism och empirism.

Lärrarledda instruktioner

Introduktion till kritisk rationalism (10 min)

- Definiera kritisk rationalism och dess ursprung.
- Presentera Karl Popper som nyckelfigur inom denna teori.
- Diskutera hur kritisk rationalism skiljer sig från andra metodologiska ansatser.

Kritik av falsifikation (15 min)

- Förklara begreppet falsifikation och varför det är centralt för Poppers filosofi.
- Diskutera exempel på teorier som har motbevisats.
- Analysera hur kritisk rationalism hanterar osäkerhet i vetenskaplig forskning.

Praktiska tillämpningar av kritisk rationalism (15 min)

- Ge exempel på hur kritisk rationalism tillämpas inom olika discipliner (exempelvis naturvetenskap, samhällsvetenskap).
- Diskutera skillnader i tillämpningar mellan kritisk och dogmatisk rationalism.

- Låt elever diskutera i par om teorier som de anser är värda att falsifiera.

Reflektion och sammanfattning (10 min)

- Sammanfatta lektionen och reflektera över hur kritisk rationalism påverkar vår syn på vetenskaplig metod och kunskap.
- Diskutera elevens egna exempel på vad som kan vara vetenskapligt ifrågasatt.
- Öppna för frågor till nästa lektion.

Aktivitet

Som aktivitet ska eleverna skriva en kort vetenskaplig artikel där de väljer en teori eller hypotes som de diskuterar ur ett kritiskt rationalistiskt perspektiv. De ska förklara hur teorin kan provas och kritiseras.

Exit-ticket

- Vad innebär falsifikation enligt Popper?
- Nämn en styrka och en svaghet i kritisk rationalism.
- Hur ser kritisk rationalism på vetenskapligt arbete?
- Ge ett exempel på en teori som kan falsifieras.
- Varför är det viktigt att kunna kritisera vetenskapliga teorier?

Hemuppgift

Eleverna ska välja en aktuell vetenskaplig teori och skriva en reflekterande text där de analyserar hur den kan kritiseras utifrån den kritiska rationalismens perspektiv. Texten ska innehålla egna argument och reflektioner kring teorins relevans och styrkor/svagheter.

Citat

“Det är inte tillräckligt att bara tro; vi måste veta.” – Karl Popper (1980)

Detta citat betonar vikten av att ifrågasätta och kritiskt granska teorier istället för att bara acceptera dem på förhand, vilket ligger i hjärtat av kritisk rationalism. Det framhäver vikten av kunskap och vetenskapligt tänkande.

Nästa lektion

Tema för nästa lektion föreslås vara “Etik i vetenskaplig forskning”. Detta tema är relevant då det kopplar samman diskussionerna om vetenskaplig metod med moraliska och etiska överväganden i forskningens praktik.

Tags: [Lektion](#)